

การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

นางสาวประภิน วีระศิลป์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-637-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019327

การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

นางสาวประภิน วีระศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

A STUDY OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM
OF THE CATHOLIC SCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Prapin Virasilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-637-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน

คาทอลิกในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวประภิน วีระศิลป์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัช ตันติเมธ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อภัยรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประภิน วีระศิลป์ : การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก
ในกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM OF THE
CATHOLIC SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.
ณัฐนิภา คุปรัตน์, 240 หน้า. ISBN 974-582-637-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบและปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู
โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
45 คน และครู 316 คน จากโรงเรียนคาทอลิก จำนวน 64 โรงเรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น
ตามขั้นตอน ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
ผลการปฏิบัติงาน 2) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน 3) การรวบรวมและ
ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน และ 5) การแจ้งและอภิปราย
ผลการประเมินกับผู้ถูกประเมิน

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานครมีการปฏิบัติทั้ง 5 ขั้นตอน โดยมีส่วน
ที่ควรปรับปรุง คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม
2) การกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 3) การกำหนดวิธีการ และเกณฑ์ในการประเมิน
และ 4) การอภิปรายผลการประเมินกับครูผู้ถูกประเมินในบรรยากาศที่เปิด

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C441417 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: PERFORMANCE APPRAISAL/TEACHERS/CATHOLIC SCHOOL

PRAPIN VIRASILP : A STUDY OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM OF THE CATHOLIC SCHOOL TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA KOOPARAT, Ph.D., 240 pp. ISBN 974-582-637-5

The purpose of this study was to explore the current situation and problems in performance appraisal system of the Catholic school teachers in Bangkok Metropolis. The study sample consisted of 45 educational administrators and 316 school teachers who were answered the questionnaire from all 64 schools. The questionnaire form used in this study was divided according to the 5 aspects of performance appraisal system, namely; 1) identifying of specific performance appraisal goals, 2) establishment of job expectations, 3) examination of work performed, 4) appraised performance, and 5) discussion of appraisal with employee.

The results of the study indicated that the Catholic schools in Bangkok Metropolis had been performed all 5 aspects of performance appraisal system. While the aspects of that needed to be improved included the following: identifying of specific performance appraisal goals by all parties, setting clear job standard, selection of means and criterion to examine work performed, and discussion of appraisal with school teachers in open climate.

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ..... *Prapin Virasilp*.....

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Natnipa Kooparat*.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา
คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยและตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียด
ทุกขั้นตอน จนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร วรุตบางกูร รองศาสตราจารย์ นพพงษ์
บุญจิตราคุลย์ บาทหลวงวิทยา คุ่วิรัตน์ อาจารย์ชัยณรงค์ มนเทียรวิเชียรฉาย และอาจารย์ชนะ
ชนสมบูรณ์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความครอบคลุม ความเที่ยงตรงของเนื้อหา
สาระ ความเหมาะสมของสำนวนภาษา ให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และให้
ข้อคิดเห็นซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือ
อย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบคุณซิสเตอร์พรทิพย์ พรศิริกาญจน์ และคุณสุวรรณา อุณารางกูร ที่ได้กรุณาสละ
เวลาช่วยให้การพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างดี

ขอขอบคุณเป็นพิเศษต่อคณะศิลาพระราชนิมา เรือผู้นิรมล อธิการิณี และคณะครูโรงเรียน
พระแม่มาลีสาธุประดิษฐ์ ที่สนับสนุนในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ขอขอบคุณน้องในครอบครัวและเพื่อน
ทุกคนที่เป็นกำลังใจในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้

ความดีทั้งปวงอันเกิดจากการวิจัยนี้ ขอมอบแด่ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้วยความ
ความสำนึกในพระคุณ

ประภิน วีระศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
การเสนอผลการวิจัย.....	8
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	9
ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	9
วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	10
ประโยชน์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	13
กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	17

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

	เทคนิคการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	22
	ข้อควรคำนึงในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	33
	ปัญหาและข้อจำกัดในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	38
	การแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	43
	การบริหารงานของโรงเรียนคาทอลิก.....	44
	ประวัติของโรงเรียนคาทอลิก.....	44
	หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนทั่วไป.....	46
	หน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนคาทอลิก.....	48
	นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย.....	49
	ความรับผิดชอบของโรงเรียนคาทอลิกต่อนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น..	50
	หน้าที่และความรับผิดชอบของครูโรงเรียนคาทอลิก.....	51
	ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก.....	56
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	59
	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	59
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	184
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	184
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	184
	สรุปผลการวิจัย.....	185
	การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	189
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	204
	รายการอ้างอิง.....	205
	ภาคผนวก.....	210
	ประวัติผู้วิจัย.....	240

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	64
2	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	65
3	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิ.....	66
4	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรือน.....	67
5	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์.....	69
6	แสดงการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	70
7	แสดงการยอมรับและสาเหตุของการไม่ยอมรับวัตถุประสงค์ ของการประเมินผลการทำงาน.....	73
8	แสดงวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	76
9	แสดงผู้ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	81
10	แสดงปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	83

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงการชี้แจงเกี่ยวกับลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ.....	87
12	แสดงการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของครู.....	90
13	แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน.....	93
14	แสดงหลักการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู.....	98
15	แสดงวิธีการในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน การปฏิบัติงาน.....	101
16	แสดงการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของการปฏิบัติงาน.....	104
17	แสดงปัญหาในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของ การปฏิบัติงาน.....	107
18	แสดงการกำหนดองค์ประกอบของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	110
19	แสดงการกำหนดรายการที่จะประเมินในแต่ละองค์ประกอบ.....	113
20	แสดงเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน.....	116
21	แสดงลักษณะของเครื่องมือตรวจสอบการปฏิบัติงานของครู.....	119
22	แสดงแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารและบุคคล.....	122
23	แสดงปัญหาในการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของครู.....	127
24	แสดงระยะเวลาการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ.....	132
25	แสดงหลักการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	135
26	แสดงรูปแบบการประเมินผล.....	138
27	แสดงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	141

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	แสดงผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู.....	145
29	แสดงการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน มาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	148
30	แสดงความยุติธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	151
31	แสดงการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู.....	154
32	แสดงปัญหาในการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	157
33	แสดงการดำเนินการแจ้งผลการประเมิน.....	160
34	แสดงจุดประสงค์ในการแจ้งผลการประเมิน.....	163
35	แสดงวิธีการในการแจ้งผลการประเมินต่อครู.....	166
36	แสดงประโยชน์ของการแจ้งผลการประเมิน.....	170
37	แสดงบรรยากาศของการพบปะพูดคุยในการ แจ้งผลการประเมิน.....	173
38	แสดงการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูไปใช้.....	176
39	แสดงปัญหาการแจ้งและอภิปรายผลการประเมิน.....	178